

Алгоритми медичних маніпуляцій

Вінниця
Нова Книга
2021

Схвалено та рекомендовано педагогічною радою Чортківського державного медичного коледжу нову редакцію навчального посібника (протокол № 4 від 06 лютого 2020 р.)

Автори:

к. мед. н. Білик Л. С., к. мед. н. Багрій Д. Я., к. мед. н. Верба Р. В., к. пед. н. Козак Х. І., к. біол. н. Хома С. М., к. мед. н. Шевченко Т. П., Бачинський О. І., Бойчук Н. О., Бучко П. І., Валинюк А. Б., Вичавка Ю. С., Гантімурова Г. Т., Гац О. О., Гнатюк Г. О., Грошева О. Ю., Добриднева Ж. О., Дуда О. Б., Жабіцька О. Б., Жебрацька А. М., Заборний М. В., Іванків О. Я., Кухарчук Н. В., Лесейко О. Б., Мазурик М. Я., Мирончук І. А., Озерянська Л. В., Орленко А. Л., Петрунів О. П., Покришук О. Б., Рожанська Г. Є., Сенюк Л. В., Слободян Н. Є., Смірнов Ю. В., Старик М. О., Стефанчук О. Р., Сухінський Р. К., Фундитус П. Б., Цьомик О. І., Чортківська М. В., Юречко Д. Д., Ярова О. П.

Рецензенти:

Сабедишин Ростислав Олексійович – доктор медичних наук, професор, відмінник освіти України, заслужений лікар України, ректор КЗВО "Рівненська медична академія" Рівненської обласної ради.

Боцюрко Юрій Володимирович – кандидат медичних наук, доцент кафедри внутрішньої медицини № 2 та медсестринства, директор медичного коледжу Івано-Франківського національного медичного університету.

За редакцією кандидата медичних наук, заслуженого лікаря України Білика Л. С.

A45 **Алгоритми медичних маніпуляцій** : навчальний посібник / [Білик Л. С., Багрій Д. Я., Верба Р. В. та ін.]; за ред. Білика Л. С. – Вінниця : Нова Книга, 2021. – 448 с.

ISBN 978-966-382-820-6

У даному посібнику викладено систему професійних алгоритмів для відпрацювання навичок молодшими медичними працівниками. Розділи посібника охоплюють всі аспекти діяльності роботи медичної сестри, фельдшера, акушерки. У даному виданні внесено зміни і доповнення, що відповідають вимогам чинних наказів та інструкцій Міністерства охорони здоров'я України.

Даний посібник створений для студентів вищих навчальних закладів та закладів фахової передвищої освіти, які надають освітні послуги з підготовки молодших медичних спеціалістів за спеціальністю «Медсестринство» з метою підвищення ефективності їх підготовки.

УДК 616-083(075.8)

Зміст

Розділ 1	
Алгоритми маніпуляцій з догляду за хворими та основ маніпуляційної техніки.....	4
Розділ 2	
Алгоритми маніпуляцій з внутрішньої медицини	115
Розділ 3	
Алгоритми маніпуляцій з хірургії.....	140
Розділ 4	
Алгоритми маніпуляцій з педіатрії.....	173
Розділ 5	
Алгоритми маніпуляцій з акушерства та гінекології	212
Розділ 6	
Алгоритми маніпуляцій з дерматології та венерології	268
Розділ 7	
Алгоритми маніпуляцій з неврології.....	316
Розділ 8	
Алгоритми маніпуляцій із психіатрії та наркології.....	327
Розділ 9	
Алгоритми маніпуляцій з інфектології.....	337
Розділ 10	
Алгоритми маніпуляцій з епідеміології.....	354
Розділ 11	
Алгоритми маніпуляцій з реаніматології.....	360
Розділ 12	
Алгоритми маніпуляцій з оториноларингології	376

Навчальне видання

Білик Любомир Степанович
Багрій Дана Ярославівна
Верба Руслан Вікторович та ін.

Алгоритми медичних маніпуляцій

Навчальний посібник

За редакцією кандидата медичних наук Білика Л. С.

Редактор *І. В. Шпента*
Технічний редактор *Ж. С. Швець*
Коректор *Л. Я. Шутова*
Комп'ютерна верстка: *Г. А. Пешков*

Підписано до друку 20.10.21. Формат 70×100/16. Папір офсетний.
Гарнітура Таймс. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 36,94. Зам. № 1977.

ПП “Нова Книга”
21029, м. Вінниця, вул. М. Ващука, 20
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 2646 від 11.10.2006 р.
Тел. (0432) 56-01-87. Факс 56-01-88
E-mail: info@novaknyha.com.ua
www.nk.in.ua